

België-Belgique
PB/PP
1070 Brussel
BC 9700

Kerkmozaïek

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

“Zuster zonne”

Nr. 7 en 8 • juli-augustus 2012 • 34ste jaargang • verschijnt niet in augustus • P 408.654

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Inhoud

Schriftwerk / Woord van de voorzitter

Vergelding	blz. 3
Respect voor de naaste	blz. 3

In het vizier: Zuster zonne

Franciscus en de vogels	blz. 4
Lofzang der zonne	blz. 6
Karakterschets Franciscus	blz. 16
Eens komt de grote zomer	blz. 18

Coördinaties

Niet zomaar komen en gaan	blz. 7
Joods Nieuwjaar	blz. 8
Droom van eenheid	blz. 9
Bruggen bouwen naar moslims	blz. 12

Protestantse Omroep

blz. 8

Reeks: Tien geboden

Pleeg geen overspel	blz. 10
---------------------	---------

Aankondigingen

World Clean Up day	blz. 11
--------------------	---------

Van hier en daar

Afscheid nemen	blz. 13
Geuzenfeest Horebeke	blz. 14
Europese Lutherse Conferentie	blz. 15

Column

Het zij je vergeven	blz. 17
---------------------	---------

In memoriam

Yvon Brohez	blz. 19
-------------	---------

Gebod van Franciscus

Heer, maak mij een instrument van uw liefde.
 Waar haat het hart verscheurt,
 laat mij liefde brengen.
 Waar wordt beschuldigd,
 laat mij vergeving schenken.
 Waar verdeeldheid mensen van elkaar vervreemdt,
 laat mij eenheid stichten.
 Waar twijfel knaagt,
 laat me geloof brengen.
 Waar dwaling heerst, laat me waarheid uitdragen.
 Waar wanhoop tot vertwijfeling voert,
 laat hoop doen herleven.
 Waar droefenis neerslachtig maakt,
 laat me vreugde brengen.
 Waar duisternis het zicht beneemt,
 laat me licht ontsteken.

Maak dat wij niet zozeer zoeken
 om getroost te worden, als wel om te troosten.
 Om begrepen te worden
 als wel om te begrijpen.
 Om bemind te worden
 als wel om te beminnen.

Want wij ontvangen door te geven.
 Wij vinden door onszelf te verliezen.
 Wij krijgen vergeving door vergeving te schenken
 en wij worden tot eeuwig leven geboren
 door te sterven.

Amen.

St. Franciscus van Assisi (1182-1226)

Vergelding

Centraal gegeven in de Tora - de vijf boeken van Mozes - is de Grote Verzoendag. In het midden van het middelste boek van de Tora, zo wordt vaak opgemerkt, vinden we de tekst over Grote Verzoendag: Leviticus 16. Daar komt in vers 22 het motief van de zondebok bij: *“De bok neemt alle zonden van het volk met zich mee, naar een verlaten gebied.”*

In het nadenken over verzoening ontkomen we er niet aan om ook de *vergelding* een plek te geven. God is niet alleen een God van liefde, maar ook een God van rechtvaardigheid. Is dat trouwens wel een tegenstelling? De kwaliteit van God als rechtvaardige veronderstelt in elk geval dat er gedrag is dat hij afwijst. Vaak krijgen slachtoffers in de Bijbel een vorm van genoegdoening, terwijl overtreders gestraft worden. Denk maar aan de boeken van de profeten of aan het boek Esther. Maar vergelding heeft onder ons mensen ook een negatieve klank. Toch schrijft J.A. Montsma in zijn boek *Straf en vergelding*: *“Vergeving en verzoening sluiten straf niet uit. (...)”* Dat het zonder straf gewoon niet gaat, zag ook H. Wiersinga in zijn *Verzoening als verandering*, maar hij wilde de straf dan benaderen vanuit de verzoening en niet vanuit de vergelding.

Ik zou niet alleen het goed recht van de straf willen laten staan, maar ook dat van de vergelding. Om te beginnen moeten we daarvoor de vergelding halen uit de sfeer van de primitieve wraak. Juist in onze strafrechtspleging is dat gelukt: we hoeven het ons aangedane kwaad niet meer op eigen vuist uit te vechten, want we hebben als samenleving afgesproken dat het een zaak van de rechter is. In de Bijbel ligt het toch nog wat anders. In Deuteronomium 32:35 (in de vertaling NBG '51) zegt God: *“Mij komt de wraak toe en de vergelding”*. In het Hebreeuws het meest voorkomende woord voor vergelding de *pi'el* van het werkwoord *sillem* (qal. *heel zijn, in vrede leven*). In de *pi'el* heeft het de betekenis van: compensatie geven, intact maken, goed maken, voleinden, repareren, een belofte inlossen, belonen, afrekenen, beboeten, maar dus ook: vergelden. Het werkwoord wordt gevormd door dezelfde consonanten die ook het woord *shalom* vormen.

Ds. Anne KOOI,
predikant te Tervuren-Overijse

Respect voor de naaste

Nu kwam er iemand naar Jezus toe met de vraag: ‘Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?’ (Mat. 19:16-22). De vraag vertelt ons veel over de persoonlijkheid en over wat de man bezighoudt. Hij vraagt niet *Wat moet men doen?* maar *Wat moet ik doen?* Hij vraagt niet wat er zo in het algemeen moet gedaan worden om het eeuwige leven te beërven, maar wat hij persoonlijk moet doen.

Wanneer wij nadenken over onze relatie met God, doen wij dat dan op een theoretische, algemene of abstracte manier? Stellen wij ons daarmee tevreden? Of durven we het aan om heel concreet te worden en ons af te vragen of we het bij het juiste eind hebben?

Wanneer hij aan Jezus vraagt, welke manier de beste is om het eeuwige leven in te gaan, dan wil hij weten wat Jezus het meest belangrijke vindt in de wet. Welk gebod, waaraan men zich dient te houden, is volgens Jezus het grootste. Jezus dient hem niet van een origineel antwoord, maar verwijst hem naar de 10 geboden, naar deze oude centrale tekst die door elke godsdienstige Jood gekend is. Jezus stelt zich niet tevreden met het opsommen van de 10 geboden, hij geeft zijn eigen synthese, die hij afsluit met: *Heb uw naaste lief als uzelf*. Jezus benadrukt ook de kern van de goddelijk wet: de zorg om, het respect voor en de liefde voor de naaste. Moge deze gedragslijn in onze VPKB de onze zijn en blijven.

Ds. B-Z SCHUMMER,
voorzitter ad interim in
collegialiteit met het
team van de synodale
raad.

Franciscus en de vogels

Zag hij ze vliegen, of was hij goed wijs?

Het is een overbekend verhaal: Franciscus preekt tot de vogels, zijn lieve zusjes noemt hij ze, en ze luisteren stil naar hem. Een verhaal dat tegelijk een glimlach ontlokt en Franciscus tot een 'rare vogel' maakt. Moet je dat nu serieus nemen? Ga je Franciscus nadoen, dan zal er gevraagd worden of je wel helemaal goed bij je hoofd bent. Of om in de beeldspraak te blijven: zag Franciscus ze vliegen? Of is er meer aan de hand? In elk geval blijken er ook andere, minder zoete, versies van het verhaal te hebben gecirculeerd...

richt ik mij even tot mijn lieve zusjes, de vogels". En terwijl hij met de vogels het veld in loopt, begint hij te preken. Alle vogels zitten rondom hem en luisteren aandachtig. Pas als hij hun de zegen heeft gegeven, vliegen ze weg. Broeder Masseo heeft aan Tomas van Celano (de eerste biograaf van Franciscus) ook nog verteld wat de inhoud van de preek van Franciscus was: "Jullie vogels moeten God wel heel dankbaar zijn, omdat God zo goed voor jullie zorgt..." (en dan is het verder een doorslagje van het bekende stuk uit de bergrede over de 'vogelen des hemels') uitlopend op een strenge vermaning om toch vooral nooit te vergeten dankbaar te zijn.

Tsja, laten we maar hopen dat dit stuk van de legende in elk geval *niet* waar is, want zoals Masseo het overlevert is het wel een heel flauwe moralistische preek geweest.

De vogeltjes - eerste versie

De zon schijnt, je bent in Umbria en daar wandelt Francesco met twee van zijn vrienden. Hij is goedgeluimd, want via zijn *soulmate* Clara heeft hij net bevestiging ontvangen dat z'n leven in armoe en z'n *Wanderpredigten* onder de zegen van God staat. Ze arriveren in een dorpje waar de mensen al zijn uitgelopen om hem te horen. In de bomen bij het dorpsplein zit een zwerm zwaluwen te kwetteren. Net op het moment dat men de vogels wil weggagen, richt Franciscus zich tot de vogels en verzoekt hen vriendelijk doch dringend te zwijgen. Ogenblikkelijk gaan de snaveltjes toe en de heilige kan z'n predikatie houden. Even verder, vlak bij Bevagna, wordt hij begroet door een zwerm vogels van zeer diverse pluimage. Het lijkt wel alsof ze op hem zitten te wachten. "Gaan jullie daar maar even zitten in de berm en wacht op mij", zegt Francesco tegen z'n vrienden, "dan

Feit en Fictie

Zoals wel vaker met legendes over bijzondere mensen van vroeger, halen de verhalen niet het niveau van de echte *heiligen*. Franciscus was bijvoorbeeld helemaal geen wereldvreemde dromer, een hippie *avant la lettre*, zoals er vaak van gemaakt wordt. De scène van de vogelpreek is sterk: het beeld van Franciscus die zich richt tot een schare vogels past ook bij zijn aandacht voor alle schepselen. De inhoud van de preek echter verknoeit het beeld helemaal. Het blijft zo een rareit, een gratuit gebeuren. Ik klasseerde het verhaal van de vogelpreek dus als goedbedoelde fictie, geschreven door een volgeling van de tweede garnituur. Recentelijk ont-

dekte ik echter dat er nog een andere versie van hetzelfde verhaal heeft gecirculeerd, opgetekend uit de mond van Roger van Wendower, een van Franciscus' vrienden, die nog bij diens leven naar Engeland is getrokken om daar te doen wat Franciscus in Italië deed: rondtrekken, het evangelie voorleven en alles wat je hebt delen met het volk, kortom: een afdeling van de orde van de *kleine broeders* (minderbroeders) stichten. En die versie is radicaal anders en past veel beter bij wat ik nog meer van Franciscus weet (aan feiten) dan die moralistische vogelpreek. Trouwens niet alleen het verhaal is anders, ook de setting. Wat in de bekende versie een charmant maar bijna betekenisloos gebeuren lijkt, een incident, een *fait divers*, wordt plots een heel precieze en scherpe verkondiging... voor de mensen.

Francesco en de paus

In de Engelse versie wandelt Franciscus vlak voor de vogelpreek niet door zonnig Umbrië, waar hij op applaus wordt onthaald, maar is hij in Rome. Daar was hij met enkele vrienden naar toe getrokken om de toestemming van de paus te vragen om een orde te stichten, d.w.z. om te mogen rondtrekken in armoede en te prediken in de volkstaal. Alle biografen vertellen hoe de paus in toorn ontstak toen hij die vuile, stinkende mannen zijn hof zag binnentreden. Weggehoond had hij ze: "Ga maar naar de zwijnen om te preken, soort zoekt soort...". Bekleed met varkensdrek en nog erger stinkend dan de dag ervoor was Franciscus de volgende dag teruggekomen en zijn verzoek herhaald. Terwijl alle *suisses* en de hele curie Franciscus opnieuw wilden weggagen, was de paus van gedachten veranderd. Na een nachtje slapen, gaf hij Franciscus z'n zegen (magistraal verbeeld in de droom van paus Innocentius, waarin hij de Sint-Pieter ziet wankelen en waar Franciscus de kerk rechthoudt). Deze beslissing pleit trouwens zowel voor het inzicht van de paus als voor het kerkpolitieke vernuft van Franciscus. Door Franciscus toe te staan een bedelorde te vormen en rond te trekken heeft de paus de harten van veel Zuid-Fransen en Noord-Italianen teruggewonnen (waar het trauma van de uitroeiing van de Katharen nog diep zat) en in zekere zin heeft hij zo de eenheid van de kerk gered, terwijl tegelijk het *gezicht* van de kerk door Franciscus en zijn vrienden enorm vermenselijkt werd. Enfin, terug naar de vogelpreek. In de Engelse biografie is het verhaal namelijk nog niet gedaan.

Roger van Wendower vertelt:

Vogelpreek - tweede versie

"Bij het verlaten van het Vaticaan begon Franciscus onmiddellijk in Rome te prediken maar het volk van Rome verhardde z'n hart, verachtte zijn preken en keerde Franciscus de rug toe. Na verscheidene dagen tevergeefs geprobeerd te hebben door te dringen tot de harten van de Romeinen, keerde Franciscus zich van hen af, schudde het stof van zijn mantel, riep de Heer aan als getuige van hun verdorvenheid en besloot met de woorden: "Van nu aan zal ik het woord van Christus brengen tot de wilde dieren en de vogels des hemels, zodat zij het woord van de Heer zullen horen en gehoorzamen." En terwijl hij de stad verliet, zag Franciscus kraaien, wouwen, eksters en ander gevogelte dat daar vliegt in het midden des hemels en dat zich voedt met aas en het afval van de stad, en hij beval die naar hem te luisteren [...]. Op zijn woord verzamelde zich een hele menigte van vogels rondom hem en ze luisterden stil naar hem, de ogen gericht op de prediker. Toen dit verhaal bekend werd in de stad, kwamen de inwoners van Rome tot inkeer en smeekten Franciscus terug te keren en ook tot hen het evangelie te preken."

Tot slot

Beste lezer, dat Franciscus dit gedaan heeft, geloof ik meteen. Dat past helemaal bij zijn concrete, plastische levensstijl, waar alles prediking kan worden. En, zeg nu zelf, deze vogelpreek, dat is nog eens een preek tot... de mensen. Beschamender kan niet en bijbelser ook niet. Lees maar eens wat er staat in Jeremia (8: 7) en zet er dan ook nog eens het laatste bijbelboek naast, de Openbaring aan Johannes (19: 17-18) waar het gevogelte des hemels wordt ingezet om Gods oordeel over het goddeloze Babylon te voltrekken. Die Engelse franciscanen durfden nogal. Enfin, we konden het eigenlijk allemaal al weten want de os en de ezel in de kerststal verkondigen dezelfde boodschap als de vogels alhier, en ook zij komen rechtstreeks uit het boek der profeten (Jesaja 1: 2-3). Hij zag ze niet vliegen, die Francesco, hij kon zich alleen vreselijk ergeren aan de hardhorendheid van de mensen.

(zie ook blz. 16)

Dick WURSTEN

bron: *St. Francis and the Birds of the Apocalypse*
(F. D. Klingender, 1953)

Lofzang der zonne

*Dit lied dichtte Franciscus van Assissi in 1225.
Het is één van zijn laatste teksten.*

Hoogwaardige, almachtige goedige Heere,
uw is de lofprijs, de glorie en de eere,
alle zegen alleene *aan u is hij bekwame*
en niemand en is er weerdig dat hij u *name*.

Geloofd zij God, mijn Heere,
met al zijner schepselen heere;
bijzonderlijk mijn vrouw zuster zonne vol eere,
dewelke dag ende licht geeft over onze hoofden;
en helder en veel kan zij blinken, schitteren zeere;
van U, o Heere, draagt zij tale ende teeken.

Geloofd zij God *van zuster mane* en van al de sterren:
Hij heeft ze in den hemel gemaakt, zo schoon ende helder.
Geloofd zij God van broeder den winde,
van lucht en wolken en alle wederen, goed of kwalijk gezinden,
waarin Gij uw schepselen laat hunnen *onderstand* vinden.
Geloofd zij God van broeder den watere,
dewelke is zo goed en ootmoedig en zuiver en waardig.
Geloofd zij God van broeder den *viere*,
door denwelken Gij bij nachte ons klaar doet te ziene,
voorwaar hij is klaar en *verzettig*, en sterker als tiene.

Geloofd zij God van vrouw aarde, onze moeder,
die ons voedt
en behoedt,
en ons geeft allerhande vrucht en *gepintede* bloemen en groen.
Geloofd zij God van al die vergeven uit heiliger liefden,
en verdragen onweerdigheid en alle kwalen en grieven.
Gelukkig die zullen verdragen in vreden,
want Gij zult hun een kroone, een eerwaardige geven.

Geloofd zij mijn God, door onze zuster de dood van den lichame,
dewelke geen een die daar leeft te ontgaan en is bekwame;
wee de die, *die sterven in doodzonden blamen*!
Gelukkig al die naar uwen heiligen wille *hen* wel gedragen,
want het tweede sterven nooit en zal het hun schaden.
Looft ende gebenedijdt mijnen God met erkentelijker genaden,
eert ende dient Hem, met grooten oodmoede.

Guido Gezelle
(1860)

Toelichting

aan u is hij bekwame: voor u allen is hij geschikt

name: noeme

met al zijner schepselen heere: met het hele leger van zijn engelen

van: door

die sterven in doodzonden blamen: in de ontering van de zonde

hen: zich

Niet zomaar komen en gaan

Wij zijn verantwoordelijk voor wat we met ons verleden doen, een zin die uitgesproken is bij het plaatsen in Brussel van *Stolpersteine, Pavés de Mémoire* in maart. Naar de volgende generaties worden signalen gegeven om onze samenleving leefbaar te houden voor iedereen. Daar waar Joodse families woonden bij het begin van WO-II wordt op de stoep voor hun huis van toen een blokje ingemetst met een bovenkant van messing. Dat gebeurt nu in verschillende landen. Herinneren om nooit te vergeten.

Daar moesten we ook aan denken bij het heengaan van verschillende belangrijke Joodse mensen. **David Susskind** (25 november 2011) was een echte voortrekker en realiseerde heel wat voor de Centrale, die sociale nood in Brussel moet opvangen. In zijn zorg om de ander te nemen zoals hij is, en op zoek naar een betere wereld, heeft hij zich o.a. ingezet voor vredesrelaties tussen Israël en de Arabische burens. Op zoek naar een loyaal akkoord, organiseerde hij in België destijds geheime ontmoetingen tussen Israëli's en Palestijnen. De Stad Brussel kende Susskind in 2010 nog de titel van ereburger toe voor zijn internationale strijd voor de vrede.

Nathan Ramet (4 april 2012) hebben we mogen meemaken als een eminent spreker, een ijveraar voor het Joods Museum van Verzet en Deportatie in Mechelen (de opening straks in september van het nieuwe gebouw heeft hij juist niet mogen meemaken). Dat museum is ondertussen een vast onderdeel van de opvoeding van de Belgische jeugd. Hij stak als zakenman tijd en energie in het vertellen in de scholen van zijn deportatie, zijn gevangenschap in 11 kampen en zijn overleven. In de film van Lukas Vander Taelen *De Laatste Getuigen* volgen we hem bij een emotioneel bezoek in Auschwitz. In 2005 kreeg Nathan Ramet van de koning de titel van

ridder. Dat jaar ontving hij ook een eredoctoraat aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB). In maart 2012 ontviel ons **Georges Schnek**. Hij was vroeger gedurende 18 jaar voorzitter van het Centraal Israëlitisch Consistorie van België. Als wetenschapper aan de universiteit van Brussel, was hij medestichter van het Martin Buber Instituut, het centrum voor de studie van het jodendom, was hij betrokken bij heel wat Joodse organisaties en sterk begaan met het materiële lot en ondersteuning van zijn medemens. In WO-II ging hij in het verzet, werd hij opgepakt en vluchtte uit het werkkamp. Hij had in zijn interreligieuze dialoog groot respect voor de protestanten. In 2001 werd hij door Koning Albert II in de adelstand verheven.

Ergens lezen we: *Creëer meerwaarde dankzij de knowhow en de ervaring van een externe partner*. Wij gedenken hen met dankbaarheid, en eindigen met een eeuwenoude Joodse zegen: *Moge hun ziel gebundeld worden in de bundel van het eeuwige leven*.

Danny ROUGES

Joodse Nieuwjaar 17 september 2012

Wenskaart te koop

Voor het komende Joodse Nieuwjaar van 17 september 2012 wordt door KMS een kaart voorbereid waarmee men zijn/haar Joodse collega, buur of vriend(in) een goed jaar kan toewensen. Voor deze 5de editie is ook contact gelegd met de VPKB.

Het wordt zo mogelijk om individueel of als gemeente vóór die bewuste datum een dergelijke kaart te gebruiken en op die manier iets te laten zien van de betrokkenheid op elkaar. Voor Joodse mensen is het een tijd van bezinning, een tijd van inkeer: *wat heb ik met de bevrijding uit Egypte gedaan, zit ik nog in de goede richting? Zijn er mensen die ik pijn gedaan heb, bewust of onbe-*

wust? Waar ben ik fier over en waarover heb ik spijt? God staat op dat moment centraal. Men moet rekenschap geven aan God, *tesjoeva* doen, terugkeren naar God. Vandaar de *Selichot-gebeden* zaterdagavond voor het Joodse Nieuwjaar (rond middernacht wordt telkens een uur daarvan uitgezonden op Canvas). Daar werd al een maand toe opgeroepen met de ramshoren. Het is het begin van de *Hoge Feestdagen*.

Wij kunnen goede wensen overmaken. We hopen dat in ieder geval de gemeenten dat zullen doen en uitspreken dat onze Joodse medemensen mogen opgeschreven staan voor een goed jaar *leSjana Tova*. Kent u niemand in de buurt - kijk ook even in het telefoonboek of op internet - dan kan dat altijd naar het Centraal Israëlitisch Consistorie van België, Jozef Dupontstraat 2, 1000 Brussel.

Bestellen kunt u de kaart bij KMS, Kerkwerk Multicultureel Samenleven vzw, Huidevetterstraat 165, 1000 Brussel (tel. 02/502.11.28, of bestellingen@kms.be) aan € 0,60 per stuk (zonder verzending).

Protestantse Omroep vzw

Brognezstraat 44
1070 Brussel

Juli 2012

Radio 1 om 20:03

Woensdag 18 juli

Bijbel actueel (Marcus 6: 30-44)

Breken en delen: niet minder, maar méér!
ds. Bert BEUKENHORST

Augustus 2012

Radio 1 om 20:03

Woensdag 15 augustus

Mens voor de mensen zijn:

Durf uit je rol te stappen.

Frank MARIVOET

Droom van eenheid...

De Werkgroep Kerk in de Samenleving geeft graag onderstaand appèl aan u door. Wij denken dat het belangrijk is dat deze christelijke stem voor de eenheid van Europa wordt gehoord in een verdeeld Europa, dat vandaag moeite heeft om te bepalen wat haar toekomst zal zijn. Als werkgroep verbinden wij ons van harte met deze droom van broederschap, eenheid en de vrede in Europa en in de wereld (Marc Lenders).

Samen voor Europa...

Manifest 2012

Wij zijn Europese burgers, vertegenwoordigers van talrijke bewegingen en gemeenschappen, die het evangelie van Jezus Christus willen beleven. Wij zijn christenen: katholieken, orthodoxen, protestanten, anglicanen, leden van de vrije kerken, die uit verschillende landen en streken van Europa komen. Ondanks de grote verscheidenheid in afkomst en geschiedenis zijn we vrienden geworden en verbonden door een broederlijke samenwerking.

We hebben ervaren, dat onze verscheidenheid geen reden van verdeeldheid is, maar een veelvuldigheid aan gaven en mogelijkheden vertegenwoordigt. Samen hebben we gezien dat de eenheid mogelijk is, een eenheid die de identiteit niet teniet doet, maar die integendeel versterkt. Dat hadden ook de vaders en stichters van Europa begrepen: christenen die na de tragedie van totalitaire regimes, de gruwel van de oorlog en het kolonialisme, de afgrond van de Shoah en de concentratiekampen, de moed hadden voor een grote droom: een visie van eenheid.

Ten aanzien van de crisis die ons werelddeel treft, voelen wij als christenen en als Europeanen, dat het antwoord niet ligt in het ons opsluiten in nationale eisen, in antagonisme en in tegenstellingen, in het lokalisme, ook niet in het beschermen van onszelf achter nieuwe muren van politiek en economisch egoïsme, die ons van elkaar scheiden, zowel binnen ons werelddeel als tussen het Noorden en Zuiden van de wereld. Europa heeft meer eenheid nodig. Als onze landen, onze volkeren in hun eentje de uitdagingen aangaan van een geglobaliseerde wereld, zullen ze tot onbeduidendheid gedoemd zijn.

Europa is een bestemming en een noodzaak voor al onze landen.

Een toekomst van vrede, voorspoed en rechtvaardigheid bekom je alleen in uitwisseling en samenwerking. Een verenigd Europa in een verzoende verscheidenheid verwezenlijkt de beschaving van een samenleven, dat de wereld nodig heeft.

Vandaag willen we vastberaden zeggen dat onze broederlijkheid ten dienste van de eenheid en de vrede van Europa staat en van heel de menselijke familie. Samen zetten we ons in hier in Brussel, wieg van de Europese droom, voor een verenigd, solidair en ontvankelijk Europa. Laat ons samen leven als Europeanen een teken zijn van vrijheid, rechtvaardigheid en solidariteit. Samen willen we een Europa opbouwen, dat edelmoedig openstaat voor de uitdagingen van de arme wereld, een Europa dat het zoeken naar vrede en naar een samenleven centraal stelt in de eigen bekommernissen en het eigen engagement.

Brussel, 12 mei 2012

Pleeg geen overspel

Grote Synagoge Jeruzalem

“Ik ben jullie Bevrijder en trouwe Bondgenoot”
(Exodus 20:1, 2)

Deze verzen vormen a.h.w. de ouverture van een machtige vrijheidssymfonie die zich ontplooit doorheen de tien thema's of “klinkende woorden” van de Decaloog. Eén van deze thema's heeft betrekking op de diepst mogelijke relatie die mensen met elkaar verbindt:

“Pleeg geen overspel (NBV) - Gij zult niet echtbreken (NBG)”

Positiever uitgedrukt: “Versta en beleef jullie echt-verbintenis als een écht-verbond”!

God wil dat de mens voluit lééft. Door zijn geboden wil hij de mens daarom bewaren in het

Verbond met hém en in hun verbondenheid met elkaar. Onder alle vormen van menselijke verbondenheid is de echtverbintenis dé grondrelatie, het centrum en de bekroning, alhoewel niet de enig mogelijke vorm.

In het Hebreeuws wordt hetzelfde woord gebruikt voor het “kennen” van God als voor het “bekennen” van de vrouw. Telkens weer wordt in de Bijbel de aardse liefde geduid als beeld of analogie voor de verhouding tussen God en mens.

De realistische Bijbel heeft ook weet van een hardnekkig tegen-verhaal. De negatie van het Verbond, als de afval van de Ene (afgoderij als dé zonde bij uitstek), wordt met hetzelfde woordgebruik omschreven als de ontrouw jegens de levenspartner: als overspel, echtbreuk.

Het zevende gebod zegt hierover: Niemand mag in een seksuele verhouding het verbond van een ander mens aantasten.

In de loop van de eeuwen is de visie op het huwelijk en de seksualiteit aanmerkelijk veranderd. De ethische argumentatie moet daar vanzelfsprekend op inspelen

In de tijden van het patriarchale huwelijk had de echtverbintenis voornamelijk een sociaal-economische betekenis en functie. Het was een aangelegenheid tussen families of clans, met het oog op onder andere de verzekering van het familiebezit en de voortplanting. Polygamie was toegestaan. De man staat daarbij centraal. De vrouw is het “passivum”, zij is “de heerlijkheid van de man”.

Overspel had het karakter van een eigendoms-vergrijp, van een schending van het “recht” van de ander (man!). Toch ontbrak het ook in die tijden niet aan voorbeelden van genegenheid en liefde. We denken aan Jacob en Rachel, David en Michal, Elkana en Hanna.

In latere tijden is de echtverbintenis steeds meer gegroeid tot de innigheid van de ontmoeting tussen vrije en bewuste persoonlijkheden, waardoor de monogamie eerst mogelijk werd. De seksualiteit staat hier niet in het teken van het “recht” maar in dienst van het menselijk geluk. Dit veronderstelt: vrijheid, exclusiviteit, duurzaamheid, gelijkwaardigheid van de partners, verkiezing en trouw.

Wanneer het “recht” van God en het geluk van mensen door de overtreding van alle geboden wordt geschonden, treden de profeten in het verweer. Zij stellen het verraad, het overspel, aan de kaak. Zij roepen op tot inzicht, berouw, ommekeer. Zij stellen een Nieuw Verbond in het vooruitzicht, met een universele en eschatologische strekking.

Het Nieuwe Testament, met name Jezus en Paulus, verscherpt, verdiept en radicaliseert het profetische denken. Religieus gezien bestaat overspel niet alleen in de geslachtsgemeenschap met de derde man/vrouw. De echtelijke trouw wordt reeds verloochend door de begeerte (Mat. 5:28).

De historie betekent nog geen norm. De ethiek is nooit tijdloos. De Bijbel geeft ons geen pas-klare recepten voor een geslaagde echt-verbintenis. Niet érgens in de Bijbel, maar door héél de Bijbel, van Genesis 1 tot Openbaring 21, beluisteren wij het verhaal van het Verbond tussen God en mens en daarom ook van mens tot mens.

Ds. Ludo VAN MALCOT,
Oud Inspecteur PEGO.

World Clean Up day

Ecokerk

Ecokerk ondersteunt de wereldwijde actie om zwerfvuil op te ruimen: de *World Clean Up Day*!

In België is die dag op 22 september 2012. Het gaat daarbij vooral om het sociale aspect van samen opruimen en het voorkomen van en recyclen van afval. Misschien een idee om dit initiatief ter plaatse op te pakken met uw buurtbewoners en/of uw gemeente.

Meer informatie vindt u op Facebook en op de internationale website www.letsdoitworld.org en op de website van Ecokerk: www.ecokerk.be

Voor opgave: stuur een mailtje naar Ecokerk: sophie@netrv.be

Bruggen bouwen naar moslims...

Ramadanbrief en -kaart

De Werkgroep Christendom-Islam ondersteunt beide onderstaande initiatieven en geeft hierbij graag meer informatie aan u door (Judith van Vooren).

Ramadanbrief

De meeste moslims respecteren tijdens de heilige Ramadan-maand het vasten overdag. In deze 9de maand van de islamitische maankalender herdenken de moslims overal ter wereld ook dat Mohammed de eer-

ste teksten van de Koran geopenbaard kreeg. Vasten houdt in dat drinken, eten, roken... niet mag maar ook dat gelovigen slechte zaken achterwege laten en goede daden zoals het geven van aalmoezen verrichten. Tijdens deze maand proberen moslims ook de gehele Koran te lezen. Wanneer de maand voorbij is vieren moslims feest: *Id al-Fitr* van 19/20 augustus 2012. Dat feest is (na het offerfeest) het tweede grootste feest in de islamitische kalender.

Sinds vele jaren wordt ter gelegenheid van de Ramadan een meertalige brief geschreven waarbij de hand wordt gereikt naar de moslim-gemeenschappen hier bij ons. Met deze Ramadanbrief kunnen overal in het land kerk-gemeenschappen, gemeenten, parochies en individuen de stap zetten naar de islamitische gemeenschappen en moskeeën. De brief is bedoeld om oprechte gelukwensen over te maken en via een specifiek bruggenbouwend moment tot (verdere) relatieopbouw te komen.

De brief is vertaald in zes talen (Nederlands, Frans, Arabisch, Turks, Spaans en Engels) en ondertekend door één van de Belgische bisschoppen en door de interim-voorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België. De tekst en het initiatief hebben dus een officieel karakter om dialoogopbouwend te zijn.

Uit de Ramadanbrief:

"(...) Op talrijke plaatsen worden moslims en christenen opgeroepen om samen te leven, elkaar te ontmoeten en met elkaar in dialoog te treden. Samen willen we projecten ontwikkelen om onze aarde leefbaarder te maken. Alles draait om de ontplooiing van ieder van ons en de ontwikkeling van een rechtvaardiger samenleving (...). Is het niet onze verantwoordelijkheid, christenen en moslims in België, om ons weerbaarder te tonen tegenover simplistische slogans die oproepen tot haat en wantrouwen? (...) Gelovigen uit beide godsdiensten moeten het geweld aan de kaak stellen in plaats van het te bevorderen. Ieder van ons kan in zijn traditie bronnen vinden om spanningen te verminderen en te getuigen van zijn verlangen om werkelijk een plaats te geven aan de ander met heel de rijkdom van zijn of haar cultuur en godsdienst (...). Op het werk, in de school, in onze buurt, bij onze familie, laten we zien dat onze godsdiensten bronnen van leven zijn, in het licht van de Schepper, die ons het leven heeft geschonken en ons opdracht heeft gegeven om het leven te bevorderen. Moge onze houding tegenover onze medemensen overeenstemmen met wat we over God geloven en ontdekken. Hij die ons oproept tot samenleven en tot vergeven (...)."

Alle gemeenten ontvangen de Ramadanbrief inclusief een handleiding.

Wenskaart einde Ramadan

Ook is er weer een wenskaart voor het einde van de Ramadanmaand beschikbaar (*Id-al-Fitr*, 19/20 augustus). Prijs per stuk: 0,60 €.

Bestellingen: bestellingen@kms.be

Info: KMS - Kerkwerk Multicultureel Samenleven
- Johan@kms.be - www.kms.be

Afscheid nemen...

Sinds 1 juni jongstleden ben ik aan de slag als secretaris-generaal van de Conferentie van Europese Kerken. Het afscheid van de VPKB lijkt een eeuwigheid geleden. Zeker omdat er ondertussen al weer veel is gebeurd en men weet dat wie kijkt naar het verleden, met de rug naar de toekomst staat.

Ondertussen hebben we samen Yvon Brohez, voormalig hoofd van de VPKB administratie, ten grave gedragen. Een droevig en ook voor mij als oud-voorzitter zeer emotioneel moment. Toen ik hem met mijn echtgenote enkele weken voordien nog thuis bezocht, werd er over van alles-en-nog-wat gepraat. We dronken een glas, aten een stuk taart. Maar op de achtergrond was er de ziekte. En de angst. De onzekerheid ook. Veel werd er niet over uitgewisseld. Echter: genoeg. In zijn ogen stond de droefenis geschreven van een leven dat ten einde liep. We keken elkaar aan en begrepen de taal van de stilte. De stilte is in zulke momenten immers niet het niets, doch het alles. Bij het afscheid nam Yvon mij vast en omhelsde mij. Een omhelzing, als een punt achter een onuitgesproken zin. We beseften, elkaar nooit meer te zullen weerzien. Over onze schouder luistert hij nu mee: bedankt Yvon, voor alles wat je voor de VPKB hebt betekend. Bedankt voor je kennis, je vriendelijkheid, je engagement. Het was een voorrecht met jou te mogen samenwerken.

Enkele weken geleden zette ik ook een punt achter het voorzitterschap van de synodale raad van de VPKB. Dat afscheid van en in de Verenigde Protestantse Kerk in België vervult mijn vrouw en mij met erkentelijkheid en dankbaarheid. Erkentelijk ben ik persoonlijk voor die tientallen kaarten en brieven,

e-mails en telefoontjes van bekenden en minder bekenden, collegae en gemeenteleden. Sommige kaarten en brieven hebben ons door hun eenvoud en oprechtheid, anderen door hun welgemeende en weloverwogen woorden, diep getroffen. Erkentelijk ben ik ook de leden van de synodale raad, die een ontspannen, gezellig en innig afscheidsdiner organiseerden. We verlieten elkaar zoals we al die jaren hadden samengewerkt: in gelovig broeder- en zusterschap, in vriendschap en warme genegenheid. In gedachten was ook ons onlangs overleden lid Simon Paradowski bij ons.

Dankbaarheid is het goede woord aan het adres van allen die zich hebben ingezet om van de afscheidsdienst in de Graanmarktkerk één groot feest te maken: de leden van de synodale raad en hun familie, de kosten, de catering, de muzikant en zoveel anderen. Tevredenheid en dankbaarheid zijn weelde in topvorm en we voelen ons na dit afscheid - en de mooie geschenken, waarvoor héél veel dank - dan ook rijke mensen.

“Hoe mooier en rijker de herinneringen, des te moeilijker de scheiding. Maar dankbaarheid verandert de pijn der herinnering in stille vreugde” schreef de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer ooit. Toen we in april 1980 als predikantenechtpaar in Geraardsbergen intraden, hadden we nooit vermoed dat we na méér dan dertig jaar dienst en met een door herinneringen gevuld hart nog nieuwe horizons zouden opzoeken. Als er iets is, dat het verleden ons sindsdien leerde is het echter dit: ga door. Ga door en maak van de toekomst nog meer verleden. Want wat in het verleden ligt, keert niet meer terug, maar als het stralend eindigde gloeit het nog lang na.

Héél hartelijk dank aan allen en Gods zegen toegewenst aan de leden van de synodale raad, in het bijzonder de interim-voorzitter ds. B.-Z Schümmer, de nieuw verkozen voorzitter en alle leden en vrienden van de VPKB.

dr. Guy Liagre

Twee protestantse kerken in Frankrijk gaan fuseren

PARIJS - De Gereformeerde Kerk van Frankrijk en de Evangelisch-Lutherse Kerk van Frankrijk hebben voor het eerst gezamenlijk hun synodes gehouden. De beide synodes hebben de documenten voor de oprichting van een nieuwe kerk aangenomen en daarmee is de fusie een feit. Officieel hopen de kerken volgend jaar te fuseren en verder te gaan als **Verenigde Protestantse Kerk van Frankrijk**.

Buiten-gewoon, niet anders

De werkgroep Geuzenfeest heeft voor het Geuzenfeest opnieuw een interessant en actueel thema gekozen, nl. "BUITEN-GEWOON, NIET ANDERS". Zij nodigt u graag uit voor het Geuzenfeest op de Geuzenhoek te Horebeke. Dit jaar vieren we feest op zaterdag 18 en zondag 19 augustus.

De opbrengst van het feest gaat dit jaar opnieuw naar het project *Ik help een kind* van Protestantse Solidariteit en naar twee projecten in Palestina.

We hopen dat we u met familie en vrienden op ons feest mogen begroeten. Kom de zondag bij ons vieren!

Het Geuzenfeest is vanaf het begin een trefpunt geweest voor wie geen stem krijgt of verloren loopt in onze dolderaaiende wereld. Dit jaar vragen wij aandacht voor al wie als *anders* wordt aanzien - hetzij vanwege zijn geaardheid, huidskleur of opvattingen - en daardoor gemakkelijk wordt uitgesloten. De toegenomen mobiliteit en alomtegenwoordige communicatie hebben onze opvattingen over normaliteit niet noemenswaardig veranderd. Wel integendeel. De sociale netwerken lijken onze blik te vernauwen. Het wij-zij denken is sterker dan ooit. In sommige gevallen is er zelfs sprake van groeiende onverdraagzaamheid en agressie. Met de gastspreker van dit jaar, Jozef De Witte, directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, willen we deze negatieve tendensen in kaart brengen en mogelijke strategieën ontwikkelen om ze te overwinnen. Het debat wordt opnieuw geleid door Piet Piryns.

In diverse workshops en een foto-tentoonstelling zal het thema verder uitgediept worden. Op het Geuzenfeest is niemand "anders" maar iedereen buiten-gewoon.

Voor meer informatie en inschrijven voor de eetfestijnen op beide dagen: www.geuzenfeest.be
Zie ook affiche op blz. 20 van deze Kerkmozaïek.

Colofon

Verantwoordelijke uitgever
ds. Bernard-Zoltan Schümmer

Redactieteam
Bea Baetens
ds. Edwin Delen
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Redactieadres:
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :
<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 euro
- Groepsabonnement: 12,50 euro (vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 euro

Vorige nummers Kerkmozaïek

<http://www.hipgo.be/kerkmozaiek/>

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de Verenigde Protestantse Kerk in België, Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel.

IBAN BE29 0680 7158 0064
BIC GKCCBEBB

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek :
4 juli 2012.

Europese Lutherse Conferentie Hoe de Bijbel lezen en bestuderen?

Inleiding

De 22ste Europese Lutherse Conferentie in Mulhouse, Frankrijk van 31 mei tot 2 juni 2012, met als thema *Het lezen en bestuderen van de Bijbel*. We werden aangemoedigd en gestimuleerd door de presentaties en discussies, het opnieuw zien van de waarheden over Gods Woord en het ontdekken van nieuwe mogelijkheden voor het lezen en bestuderen van de Bijbel. We deelden onze besprekingen op de conferentie met onze kerken met de hoop dat gemeenten dit materiaal zullen lezen en zichzelf erin terug kunnen vinden, worden aangemoedigd in wat ze doen wat betreft het lezen en bestuderen van de Bijbel. Bovendien ook worden we aangemoedigd om extra activiteiten te ontplooiën om één van de thema's van de Reformatie: *Alleen het Woord!* te bevorderen. Onze conferentie had vier thema's, samengevat als: De Bijbel: God spreekt; De Bijbel: onze oren; De Bijbel: in het openbaar en De Bijbel: persoonlijk.

De Bijbel: God spreekt

De ervaring van de wereld alsook die van vele christenen is dat God zwijgt, dat Jezus geen gebeden verhoort, dat we alleen gelaten worden met de goddelijke stilte en een groot aantal menselijke woorden. Deze ervaring moet niet worden uitgesloten of genegeerd. Maar stilte is nooit het definitieve antwoord van God in deze wereld. Wij bevestigen dat God spreekt. God spreekt door de Bijbel. In een wereld van vele meningen is er slechts één Woord van God. Dit Woord van God onthult - een blootleggen en het blootstellen van de waarheid door de kracht van de Heilige Geest - waarbij wij ons zien als de zondaars, die wij van nature zijn, en wij zien de gekruisigde Jezus als de centrale en duidelijkste openbaring van Gods genade en barmhartigheid voor de mensheid...

De Bijbel: onze oren

Wij zijn in staat te horen. Maar mensen horen vaak wat ze willen horen. Misschien is dit zelfs nog meer wanneer God spreekt! Onze houding en verwachtingen ten opzichte van Gods Woord heeft invloed op hoe we het horen.

Hoewel we denken dat we de leiding en de controle hebben over wat we lezen of horen, heeft in werkelijkheid de Heilige Geest de leiding en controle en zijn wij het voorwerp van zijn werk als hij ons het Woord van God openbaart - God spreekt - in ons dagelijks leven...

De Bijbel: in het openbaar

Elke kerk was blij om nieuwe ideeën over het gebruik van de Bijbel in het openbaar te horen. De Bijbel staat centraal in de eredienst wanneer gelezen en verkondigd en in de liturgie (die de Schrift citeert). Zonder het Woord van God is onze aanbidding afgoderij. Wij ondersteunen en stimuleren alles wat helpt om mensen Gods Woord te laten ontmoeten: trouwe prediking en onderwijs; lectoren die voorbereiding doen van hun lezingen en met waardigheid lezen...

De Bijbel: persoonlijk

Al onze kerken benadrukken de noodzaak om de Bijbel vanaf zo jong mogelijk te lezen. Naar het bekende *jong geleerd, oud gedaan*, dat wat men al vroeg leert, vergeet men niet meer. Ons persoonlijk gebruik van de Bijbel kan worden uitgebreid met dagboeken en Bijbel-hulpmiddelen (woordenboeken, concordanties, studiebijbels, internet)...

Conclusie

Indien we het kort mogen houden ... 1. Lees de Bijbel! 2. Ga naar de kerk! Soli Deo Gloria!

U kunt de volledige tekst bekomen bij Pastor Gijsbertus VAN HATTEM, predikant van de Evangelisch-Lutherse Kerk te Antwerpen, partner van de VPKB: lutherse.kerk@skynet.be

Korte karakterschets van Franciscus van Assisi

Franciscus was geen wereldvreemde fantast. Als zoon van een welgestelde koopman uit Assisi wist hij precies wat er in de wereld te koop was en wat hem te doen stond. Hij trotseerde echter zijn vader en deed wat de rijke jongeling niet had gekund: z'n hele bezit (bestaanszekerheid) opgeven om te kunnen gaan leven in de eenvoud van het evangelie, niet buiten het gewone leven in een klooster, maar er midden in, tussen de mensen, betrokken op al wat leeft, arm aan goederen, maar rijk aan geest. Hij leefde intens en fysiek en zijn optreden had een grote impact op z'n tijdgenoten.

Natuurlijk was hij voluit kind van zijn tijd, de 12e en 13e eeuw, één van de spannendste periodes uit de geschiedenis van Europa. De kerk maakte zich breed in de samenleving maar kreeg te maken met een nieuw soort leden, ontwikkelde mensen die zelf ook de Bijbel lazen en het evangelie probeerden te interpreteren. Ze pasten die toe op hun eigen leven en confronteerden de gevestigde kerkleiders ermee. De tijd van de Katharen is nog maar net voorbij, de *armen van Lyon* (Pietro Valdès) zijn er nog. (Tot op heden: de Waldenzen!)

Herbouw mijn kerk... dat had Franciscus als zijn roeping verstaan. En hij gaf aan die opdracht een heel eigen invulling. Niemand wist de evangelische raadgevingen concreter te vertalen dan hij. Hij had wel een droom, maar was geen dromer. Hij zag ze niet vliegen, maar stond met beide benen op de grond. En strategisch ging hij ook slimmer te werk dan menig *Realpolitiker*, ook bij zijn project *kerkherbouw*. Een botsing met de gevestigde kerk was onvermijdelijk.

De paus, Innocentius III, was immers ook bezig - welbewust en ook vanuit een droom - met *kerkbouw*. Hij wilde de kerk uitbouwen tot een machtig instituut, dat de wereld zou veranderen en koningen zou doen buigen. Geld, glans, glorie en geweld, dat waren de bouwstenen waarmee hij werkte aan de kerk van de toekomst. Heel anders dus dan de armoe, geweldloosheid en nederigheid van Franciscus.

In Vlaanderen hebben de franciscanen elf kloosters en huizen, onder meer in Sint-Truiden, Hasselt, Sint-Niklaas, Antwerpen, Leuven, Genk, Heusden-Zolder. Het provinciaal van de Vlaamse Provincie bevindt zich sinds een aantal jaren in Vaalbeek (waar de VPKB de laatste tijd haar tweejaarlijkse weekendsynode houdt), niet ver van Leuven. Eerder was Mechelen de bestuurszetel. De Minderbroeders Conventuelen hebben huizen in Halle en Brussel.

De overste van een klooster van minderbroeders is de gardiaan. Deze term benadrukt de zorg die een franciscaner overste voor zijn broeders moet hebben. Franciscus benadrukte dat een gardiaan niet als een overste boven zijn medebroeders moet staan, maar eerder moet handelen als een moeder die voor haar kinderen zorgt.

Een heilige plaats voor de franciscanen is de Portiuncula-kapel in het dal van Assisi, waaroverheen later de Basilica di Santa Maria degli Angeli is gebouwd. Op deze plaats kreeg Sint Franciscus een helder besef van zijn roeping. Hij heeft de kapel herbouwd en de groei van de franciscaner orde is daar begonnen.

Het zij je vergeven...

Biechten? Nee, dank u. Ik ben protestant! Dat was mijn eerste gedachte toen ik in Eberhard Bethge's biografie over het leven van Bonhoeffer een exposé las over biechten en de functie ervan in de geloofspraktijk. Voorafgaande aan de avondmaalsvieringen veronderstelt de biecht een echte verzoening onder de broeders, zo leerde Bonhoeffer zijn studenten. Bethge merkt op: 'En hij zei ook - tot verrassing van de meesten - dat men privé te biecht kon gaan bij een broeder of bij hemzelf. (...) Nauwelijks heeft een enkele daartoe kunnen besluiten: er bleef een bedrukte en vreemde stemming hangen. De biecht was in de evangelische kerk niet gebruikelijk.'

Geleidelijk aan raakten de studenten vertrouwd met de praktijk van openbare belijdenis van zonden jegens elkaar en ten overstaande van God - *coram Deo*. Over de biechtpraktijk sprak men gewoonlijk niet, toch 'merkte heel het huis dat er nu iets veranderd was. Vooral toen Dietrich een broeder vroeg zijn biecht te horen.' Als de meester... tja, dan ook de leerling. Zo werd de gêne van de biecht onder het uitspreken van begane zonden of wandaden overwonnen.

Bonhoeffer leerde zijn studenten dat in de andere broeder aan wie ik mijn schuld uitspreek Christus tegenover mij zit en luistert. Door wat Christus voor mij heeft gedaan - vergeving door genade - ben ik een broeder voor de ander, en de ander is mij tot broeder geworden door wat Christus voor en aan hém heeft gedaan. De grondslag voor de onderlinge gemeenschap is niet onze vroomheid, maar wat iemand in Christus is. Dat bepaalt onze broederschap, aldus Bonhoeffer.

In het wederkerig uitspreken van zonde en schuld vraagt men vergeving, en kwijtschelding van misstanden in de naam van God. De zonde haat het licht, wil het liefst verborgen blijven en geeft de zondaar over aan vertwijfeling en eenzaamheid. Het kwaad isoleert en onttrekt de mens aan elke oprechte gemeenschap. In de biecht valt het masker van de schijnbare heiligheid af. Zelfrechtvaardiging lijdt gezichtsverlies. Maar ik verzeker u uit eigen ervaring dat het oplucht en van elke beklemming verlost.

Biechten betekent bekering. Er is een breuk met het verleden getrokken. Het opent nieuwe wegen naar God en medemens. Biechten? Ik? Ja, ook al ben ik protestant. Het bevrijdt. Ik spreek uit ervaring.

Dick LAMMERS,
tekstschrijver en aspirant theoloog,
studerend aan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel.

Eens komt de grote zomer

Eens komt de grote zomer

LvdK Gezang 288

m: Rhau 1545

t: J. Walter

v: J.W. Schulte Nordholt

(Foto: Ernst VEEN)

1

Eens komt de grote zomer
waarin zich 't hart verblijdt.
God zal op aarde komen
met groene eeuwigheid.
De hemel en de aarde
wordt stralende en puur.
God zal zich openbaren
in heel zijn creatuur.

2

Geen woord kan het bereiken,
het is aan niets gelijk,
met niets te vergelijken
dat schone koninkrijk.
Als God zich openbaren
zal op de jongste dag
dan zullen wij ervaren
wat Hij met ons vermag.

5

Ja, Hij zal ons geleiden
in 't schone paradijs,
het bruiloftsmaal bereiden
zijn grote naam ten prijs.
De liefde die wij zingen,
zo schoon, zo ongekend,
zal uit de bron ontspringen
van God ons middelpunt.

8

Dan zal het loflied schallen
rondom de gouden troon,
dan heffen wij daar allen
met grote vreugde aan:
lof zij en eer en sterkte
de Vader en de Zoon,
de Geest om al zijn werken
zij lof van nu voortaan.

In memoriam

YVON BROHEZ

Op woensdag 23 mei jl. hebben we op het kerkhof van Arbre (bij Ath) onder een stralende zon afscheid genomen van Yvon Brohez, die van 1979 tot 2011 bureauchef was op de administratie van de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB). Voorafgaande aan de begrafenis was er een gedachtenisdienst, door de voorganger, ds. Marc Dandoy, als “onconventioneel” bestempeld. Dit sloeg vooral op de vorm, want inhoudelijk werd zeer sterk benadrukt, dat onze levenswijze een weerspiegeling moet zijn van onze geloofsovertuiging. Zeer toepasselijke woorden als we aan Yvon denken, want hij heeft een groot gedeelte van zijn leven in dienst gesteld van de Kerk, ditmaal niet als predikant maar als administrator. Zijn kennis en ervaring heeft hij met volle overgave geschonken aan hetgeen voor hem zijn roeping was.

Yvon Brohez werd op 21 december 1948 in La Bouverie geboren. Hij was dus een echte “Borain” en dat betekent iemand met een grote liefde voor zijn Kerk. Hij is dus opgegroeid binnen het Belgische Protestantisme, wat maakt dat hij oog had voor de verschillende gevoeligheden, die er zo kenmerkend voor zijn. Dit heeft hem veel geholpen bij het begrijpen van problemen, die zo gemakkelijk op het plaatselijke vlak ontstaan, vooral als het om de centen gaat. Met een grote openheid heeft hij altijd getracht ook begrip op te brengen voor de specifieke kenmerken van de Nederlandstalige gemeenten. Hij heeft zich daarom ingespannen om althans een passieve kennis van het Nederlands te vergaren.

Toen in 1979 de VPKB tot stand kwam, betekende dit ineens meer dan een verdubbeling van het aantal plaatselijke gemeenten t.o.v. de vroegere Protestantse Kerk van België. De synodevoorzitter samen met zijn secretaresse konden het werk niet meer alleen aan, zodat er een administratie georganiseerd moest worden. Of indertijd velen hebben gesolliciteerd weet ik niet, maar de keuze om Yvon Brohez tot bureauchef te benoemen is een schot in de roos gebleken. De opeenvolgende synodevoorzitters (hij “diende” er vier!) hebben in hem een onmisbare steun gevonden en de penningmeesters van de synode die met hem te maken kregen, zullen het hiermee volkomen eens zijn.

Bij zijn aantreden als bureauchef werd de hele boekhouding uitgevoerd met behulp van een mechanisch toestel, speciaal hiervoor ontworpen. Zodra dit mogelijk was, werd overgeschakeld op een computer. Een groot toestel, waarmee nog niet veel kon verricht worden. Bovendien was van internet of mails nog geen sprake. En het geheugen was in vergelijking met de huidige generatie computers minimaal. Wat dit betreft was Yvon zijn tijd ver vooruit, want hij beschikte over een fenomenaal geheugen. Hoeveel problemen heeft hij zodoende niet kunnen oplossen, hoeveel scheve situaties rechte trekken. Wat dat betreft stond hij ook goed bekend op de sectie “Erediensten” van het Ministerie van Justitie. Dit werd nog aangehaald door een vertegenwoordiger van de minister, toen we in januari 2011 voor een receptie samen waren, om op een feestelijke wijze afscheid van hem te nemen bij zijn pensionering.

Eenmaal thuis met pensioen kwamen gezondheidsproblemen roet in het eten werpen. Het werd een tijd van grote kommer. Hij vond het heerlijk bezoek te mogen ontvangen en dan herinneringen op te halen. Eén gebeurtenis heeft die moeilijke tijd opgevrolijkt, namelijk de geboorte bij zijn dochter van zijn derde kleinkind, Leen.

Yvon was getrouwd met Jenny Pint. Ze woonden in Arbre bij Ath, waar Yvon kerkenraadslid was in de plaatselijke VPKB gemeente. Samen hebben ze een dochter, Christelle, die gehuwd is met Raf Weijnjens. Dit jonge gezin heeft drie kinderen: Arno, Tom en Leen. Aan hen allen bieden we ook langs deze weg ons medeleven aan bij dit verlies. Als VPKB zullen we de herinnering aan deze toegewijde man levend houden.

Ds. Martin BEUKENHORST, Oud Synodevoorzitter

Geuzenfeest

18/19.08.2012

19/08
Oecumene met Afro-koor "Afribel"

JOZEF DE WITTE
(Centrum voor gelijke kansen en racismebestrijding)

Boekenbeurs
Johan Temmerman:
"Anders geloven"

Muziek **'Yah Tararah'**
Vlaamse barbecue

18/08
Ecologische tuinen
De dag des scheren
Goulash-eetfestijn
Latijns-Amerikaans dansfeest
Tristeza del Caribe

Thematische tentoonstellingen
Kinderanimatie
Workshops

buiten-gewoon niet anders

STEUN AAN PROJECTEN IN RWANDA EN PALESTINA

BLOMMAERT **FRANCK & PITSBAF N.V.** **LUCIFER** **EMO** **EMACO** **VAN DER VEEN**
event engineering

HOREBEKE • KORSELE
Info en inschrijvingen: www.geuzenfeest.be

